

Ankara Üniversitesi Açık Ders Notları

FEL 220 Zihin Felsefesi

7. HAFTA:

İşlevselcilik:

İşlevselciliğin yaklaşımı:

Zihinsel bir hal içinde bulunmak, işlevsel bir hal içinde bulunmaktır.

İşlevsel bir hal (fonksiyonel bir hal), içerdiği nedensel ilişkilere dayanarak ayırt edilir.

Yani zihinsel bir hal: özel türden bir nedene (duyusal girdi) ve özel türden bir sonuca (davranışsal bir çıktı) dayanan bir haldir.

Zihinsel haller birbirleriyle de nedensel olarak ilişkili.

Zihinsel bir halin dahil olduğu nedensel ilişkilerin bütününe, o zihinsel hale dair 'nedensel rol' (işlevsel rol) denir.

Bir zihinsel hale sahip olmak, bir işlevsel role sahip olmaktır.

İşlevselcilik, zihin-beden problemini bertaraf etmeyi amaçlar. Bilimsel bir psikoloji geliştirmek için gerekli olan felsefi bir çerçeve sunar.

İşlevselciliğe göre zihinsel bir hal, özünde, algısal bir girdinin sonucu ve davranışsal bir çıktının nedenidir. Ayrıca zihinsel haller birbirlerinin de neden ve sonuçlarından birisi olabilirler.

Materyalist işlevselciler ve zihnin hiçbir özel ontolojisine bağlı olmayan işlevselciler var.

Zihinsel haller farklı şekillerde gerçekleşebilir.

Örneğin bir yerimizin ağrması bir işlevsel hal içinde bulunmaktır.

Bir ağrımızın olması, belirli duyuşal girdilerin sonucu ve ağrı davranışına neden olan bir hal.

Ağrı hissetme yeteneği olan her varlık için geçerli. İnsanlar, hayvanlar, marslılar, robotlar.

Ağrılı olma halinin ne şekilde gerçekleştiği, bu varlıkların neden ve nasıl yapılmış olduklarına bağlı olarak değişir sadece.

Ağrı insanda C-liflerinin uyarılmasıyla ortaya çıkarken, hayvanlarda fizyolojik olarak farklı şekilde gerçekleşir. Marslılarda ola ki, bildiğimiz anlamda bir sinir sistemi bile olmayabilir ve ilkece bu gerçekleşme şekli fiziksel doğada olmak zorunda değildir.

Bir ruhumuz olduğu kabul edilse bile, işlevselcilik bunun doğasını açıklamak zorunda kalmaz, çünkü zihinsel hal içinde olmayı işlevsel bir hal olarak algısal bir girdi ve davranışsal çıktı olarak analiz edecektir. Bir zihinsel halin kendi içinde gerçekten nasıl bir şey olduğu sorununun üstünden atlar.

Dolayısıyla işlevsel bir hal içinde bulunma yeteneğine sahip olan her varlık türü, bir zihinsel hal içinde bulunuyor olarak görölmektedir.

Zihinsel haller, davranışlarla değil, işlevsel hallerle özdeş.

Makine zekasının ilkece olanaklı olduğuna ilişkin Turing testi de, işlevselci bir noktadan hareket eder.

Makinedeki girdi ve çıktı ilişkilerinin çözümlenmesi, işlevselci bir hal olarak görölebilir ve böyle betimlenebilir.

(Stephen Priest, Zihin Üzerine Teoriler)

